

Thủ tướng: Khai thông điểm nghẽn, tạo đột phá phát triển, hiện đại hóa, chấn hưng nền giáo dục nước nhà

10:14 16/09/2025

Sáng 16/9, tại Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện 4 nghị quyết của Bộ Chính trị, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã trình bày chuyên đề 1 về những nội dung trọng tâm, cốt lõi của Nghị quyết số 71-NQ/TW, ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo và Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết.

Bốn nghị quyết của Bộ Chính trị được quán triệt, triển khai thực hiện tại Hội nghị gồm: Nghị quyết số 59-NQ/TW của Bộ Chính trị về hội nhập quốc tế trong tình hình mới; Nghị quyết số 70-NQ/TW của Bộ Chính trị về bảo đảm an ninh năng lượng quốc gia đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Nghị quyết số 71-NQ/TW của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo; Nghị quyết số 72-NQ/TW của Bộ Chính trị về một số giải pháp đột phá, tăng cường bảo vệ, chăm sóc và nâng cao sức khỏe nhân dân.

Tổng Bí thư Tô Lâm; Chủ tịch nước Lương Cường; Thủ tướng Chính phủ Phạm Minh Chính; Chủ tịch Quốc hội Trần Thanh Mẫn cùng các đại biểu dự Hội nghị tại điểm cầu chính - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Chỉ trong vòng 4 tháng kể từ buổi làm việc ngày 18/4/2025 của Tổng Bí thư Tô Lâm với Đảng uỷ Chính phủ để chuẩn bị xây dựng Nghị quyết, với sự chỉ đạo quyết liệt, khẩn trương của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, của đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm, của Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ và sự vào cuộc hết sức nghiêm túc, khẩn trương các ban, bộ, ngành, nhất là Bộ Giáo dục và Đào tạo, Văn phòng Trung ương Đảng và các ban Đảng Trung ương, Nghị quyết 71 về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo đã được ban hành ngày 22/8/2025.

Trình bày chuyên đề, Thủ tướng Phạm Minh Chính cho biết, cùng với các quyết sách theo các nghị quyết mà Bộ Chính trị đã ban hành, với quan điểm của Đảng, Nhà nước xác định giáo dục là quốc sách hàng đầu, quyết định tương lai của dân tộc, Nghị quyết 71 là nghị quyết có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, mang tầm chiến lược để thực hiện đột phá chiến lược phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, nằm trong tổng thể sự đột phá của các lĩnh vực để đưa đất nước ta vững bước tiến vào kỷ nguyên vươn mình phát triển giàu mạnh, văn minh, phồn vinh, hạnh phúc, sánh vai với các cường quốc năm châu.

Thủ tướng tập trung trình bày 4 nhóm nội dung chủ yếu: (1) Khái quát thực trạng tình hình và sự cần thiết ban hành Nghị quyết; (2) Các nội dung cốt lõi của Nghị quyết 71; (3) Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết 71 (ban hành tại Nghị quyết số 281/NQ-CP ngày 15/9/2025 của Chính phủ); (4) Tổ chức thực hiện.

Thủ tướng Phạm Minh Chính trình bày chuyên đề 1 về những nội dung trọng tâm, cốt lõi của Nghị quyết số 71-NQ/TW, ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo và Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Quốc sách hàng đầu, quyết định tương lai của dân tộc

Về thực trạng tình hình, Thủ tướng cho biết Đảng và Nhà nước ta luôn dành sự quan tâm đặc biệt, coi giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, là sự nghiệp của Đảng, Nhà nước và của toàn dân, đặc biệt đã được nhấn mạnh tại Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIII và Nghị quyết số 29-NQ/TW.

Các nghị quyết, văn bản của Đảng đã chỉ rõ: Phát triển giáo dục đào tạo là nâng cao dân trí, đào tạo nhân lực, bồi dưỡng nhân tài; phát triển nguồn nhân lực là một trong ba đột phá chiến lược phát triển; đào tạo nhân lực có tay nghề cao có vị trí, vai trò quan trọng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế; phát triển giáo dục nghề nghiệp là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, lâu dài, có vị trí, vai trò quan trọng trong phát triển KTXH; đầu tư cho giáo dục đào tạo chính là đầu tư cho phát triển.

Thủ tướng nhấn mạnh một số kết quả đạt được trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo thời gian qua: Tiếp cận giáo dục và chất lượng giáo dục phổ thông ngày càng được cải thiện, được xếp vào mức cao trong khu vực và nhóm quốc gia có cùng mức thu nhập, nhất là đạt giải cao trong các kỳ thi quốc tế; giáo dục đại học có chuyển biến rõ nét về chất lượng đào tạo, nghiên cứu khoa

học và hội nhập quốc tế; giáo dục nghề nghiệp được mở rộng, bước đầu đáp ứng nhu cầu nâng cao kỹ năng lao động; chất lượng giáo dục mũi nhọn được khẳng định với nhiều kết quả cao trong các kỳ thi quốc tế; Việt Nam là một trong 21 quốc gia sớm đạt mục tiêu phát triển bền vững của Liên Hợp Quốc về giáo dục chất lượng; trí tuệ, sức sáng tạo của con người Việt Nam luôn tỏa sáng; huy động các nguồn lực xã hội, từ nhân dân, doanh nghiệp cho phát triển giáo dục đào tạo đạt kết quả tích cực...

Bên cạnh đó, lĩnh vực này cũng còn những tồn tại, hạn chế: Đầu tư cho giáo dục đào tạo chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới và phát triển; mức tăng chi ngân sách nhà nước cho giáo dục, đào tạo nhiều năm thấp hơn mức tăng trưởng GDP cả nước; tiếp cận giáo dục còn chênh lệch đáng kể giữa các vùng miền, nhóm đối tượng; đội ngũ nhà giáo và điều kiện học tập ở nhiều nơi chưa đáp ứng yêu cầu; giáo dục đại học và giáo dục nghề nghiệp có khoảng cách lớn so với các nước tiên tiến; trình độ, kỹ năng của lực lượng lao động còn thấp, đội ngũ nhân lực khoa học và công nghệ rất mỏng; môi trường giáo dục nhà trường chịu tác động từ cơ chế thị trường ở một số phương diện tiêu cực; gắn kết giữa nhà trường, doanh nghiệp, Nhà nước chưa thực sự chặt chẽ; tăng trưởng năng suất lao động chưa cao có phần nguyên nhân, trách nhiệm của lĩnh vực giáo dục đào tạo...

Nguyên nhân tồn tại, hạn chế là: Nhận thức, tư duy về giáo dục và đào tạo chưa đầy đủ, thống nhất; thể chế, chính sách về giáo dục và đào tạo chậm đổi mới, chưa đồng bộ; ngân sách nhà nước chi cho giáo dục và đào tạo chưa đáp ứng yêu cầu, trong khi các nguồn lực xã hội còn hạn chế; quản lý nhà nước về giáo dục và đào tạo chưa thực sự hiệu quả, phù hợp với thực tế, chưa thông suốt; tâm lý trọng danh vị trong xã hội còn nặng nề, chính sách sử dụng cán bộ còn coi trọng bằng cấp hơn thực lực.

Thủ tướng nhấn mạnh một số kết quả đạt được trong lĩnh vực giáo dục và đào tạo thời gian qua - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Phân tích sự cần thiết ban hành Nghị quyết, Thủ tướng cho biết, bối cảnh quốc tế đang có những thay đổi sâu sắc, đặt ra những yêu cầu mới, toàn diện và cấp thiết đối với giáo dục và đào tạo.

Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư, các xu thế chuyển đổi xanh, chuyển đổi số, sự phát triển đột phá của khoa học công nghệ, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo, đang định hình lại toàn bộ hệ thống giáo dục và đào tạo trên thế giới.

Giáo dục, khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo ngày càng trở thành nhân tố quyết định đối với năng lực cạnh tranh quốc gia. Các cường quốc công nghệ đều đã ban hành chiến lược mới về phát triển giáo dục, khoa học, công nghệ và nhân tài.

Đất nước ta đang đứng trước yêu cầu phát triển nhanh và bền vững, thực hiện hai mục tiêu 100 năm. Trong bối cảnh đó, đột phá phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao và đội ngũ nhân tài đã trở thành yêu cầu tất yếu, cấp bách, khách quan.

Thời gian qua, nhiều nghị quyết của Đảng được ban hành và triển khai thực hiện; tuy nhiên, có nhiều nội dung triển khai trong thực tế gặp nhiều vướng mắc, cần điều chỉnh cho phù hợp với bối cảnh mới.

Từ tình hình trên, Bộ Chính trị, đồng chí Tổng Bí thư Tô Lâm đã chỉ đạo tập trung xây dựng và ban hành Nghị quyết số 71, trong đó đề ra những chủ

trường, quyết sách mạnh mẽ hơn để khai thông điểm nghẽn, tạo đột phá phát triển, hiện đại hóa, chấn hưng nền giáo dục nước nhà, góp phần thúc đẩy thực hiện các quyết sách mới của Bộ Chính trị về khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, hội nhập quốc tế, xây dựng pháp luật, phát triển kinh tế tư nhân..., hướng tới thực hiện thành công 2 mục tiêu chiến lược 100 năm.

Giáo dục và đào tạo là sự nghiệp của Đảng, Nhà nước và của toàn dân

Về các nội dung trọng tâm của Nghị quyết, Thủ tướng nhấn mạnh các quan điểm chỉ đạo gồm:

(1) Nhận thức sâu sắc, đầy đủ và thực hiện nhất quán quan điểm giáo dục và đào tạo là quốc sách hàng đầu, giáo dục toàn diện "Đức - Trí - Thể - Mỹ", là yếu tố quan trọng nhất quyết định tương lai dân tộc. Phát triển giáo dục và đào tạo là sự nghiệp của Đảng, Nhà nước và của toàn dân. Nhà nước giữ vai trò định hướng chiến lược, kiến tạo phát triển, bảo đảm nguồn lực và công bằng, tiến bộ trong giáo dục; bảo đảm đủ trường, đủ lớp, đủ giáo viên đáp ứng nhu cầu học tập của người dân.

(2) Phát huy truyền thống hiếu học, xây dựng xã hội học tập, khơi dậy mạnh mẽ các phong trào thi đua trong toàn xã hội về học tập, tự học tập, học tập không ngừng, học tập suốt đời vì sự nghiệp phát triển nhanh và bền vững của đất nước, vì tương lai của dân tộc.

(3) Người học là trung tâm, là chủ thể của quá trình giáo dục và đào tạo; nhà trường là nền tảng, nhà giáo là động lực, quyết định chất lượng giáo dục và đào tạo. Chuyển đổi mạnh mẽ tư duy từ đào tạo kiến thức sang phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất người học. Thực hiện phương châm "thầy ra thầy, trò ra trò"; tôn vinh người thầy và bảo đảm quyền, lợi ích chính đáng, hợp pháp của người học. Giáo dục bảo đảm hài hòa giữa tính toàn dân và tinh hoa, toàn diện và chuyên sâu, dân tộc và toàn cầu. Phát triển giáo dục trên nền tảng văn hóa, truyền thống dân tộc, đồng thời tiếp thu tinh hoa nhân loại, chuẩn mực quốc tế; giáo dục công dân Việt Nam trở thành công dân toàn cầu.

(4) Bảo đảm "học đi đôi với hành", "lý thuyết gắn liền với thực tiễn", "nhà trường gắn liền với xã hội". Giáo dục mầm non, phổ thông là nền tảng hình thành nhân cách, phát triển phẩm chất và năng lực. Giáo dục nghề nghiệp là then chốt trong phát triển lực lượng lao động kỹ năng cao. Giáo dục đại học là nòng cốt phát triển nhân lực trình độ cao, nhân tài, thúc đẩy khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo.

(5) Đột phá phát triển giáo dục và đào tạo bắt đầu từ đổi mới tư duy, nhận thức và thể chế. Tạo đột phá về nguồn lực, động lực và không gian mới, nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo. Nhà nước giữ vai trò chủ đạo, lấy đầu tư công dẫn dắt, thu hút nguồn lực xã hội cho hiện đại hóa toàn diện hệ thống giáo dục quốc dân.

(6) Giáo dục công lập là trụ cột, giáo dục ngoài công lập là thành phần quan trọng cấu thành hệ thống giáo dục quốc dân; xây dựng nền giáo dục mở, liên thông, bảo đảm cơ hội học tập công bằng, bình đẳng đối với tất cả các đối tượng.

Thủ tướng cho biết Nghị quyết xác định các mục tiêu đến năm 2030, 2045, đồng thời xác định 8 nhóm nhiệm vụ, giải pháp, bao gồm 5 nhóm chung và 3 nhóm riêng cho các bậc học, cụ thể là:

(1) Nâng cao nhận thức, đổi mới tư duy và hành động, xác định quyết tâm chính trị mạnh mẽ để đột phá phát triển giáo dục đào tạo.

(2) Đổi mới mạnh mẽ thể chế, tạo cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội cho phát triển giáo dục đào tạo.

(3) Tăng cường giáo dục toàn diện đức, trí, thể, mỹ, hình thành hệ giá trị con người Việt Nam thời đại mới.

(4) Chuyển đổi số toàn diện, phổ cập và ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số, trí tuệ nhân tạo trong giáo dục và đào tạo.

(5) Tập trung xây dựng đội ngũ nhà giáo, cơ sở vật chất trường lớp đạt chuẩn, nâng cao chất lượng giáo dục mầm non và phổ thông; tăng cường việc dạy và học ngoại ngữ, từng bước đưa tiếng Anh trở thành ngôn ngữ thứ hai trong trường học.

(6) Cải cách, hiện đại hóa giáo dục nghề nghiệp, tạo đột phá phát triển nguồn nhân lực có kỹ năng nghề cao.

(7) Hiện đại hóa và nâng tầm giáo dục đại học, tạo đột phá phát triển nhân lực trình độ cao và nhân tài để dẫn dắt nghiên cứu, đổi mới sáng tạo.

(8) Đẩy mạnh hợp tác, hội nhập quốc tế sâu rộng về giáo dục đào tạo.

Các đại biểu dự Hội nghị tại điểm cầu chính - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Trong đó, những điểm mới, đột phá về nhiệm vụ, giải pháp bao gồm:

Một là, đột phá về thể chế, chính sách: Sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy định của pháp luật về giáo dục và đào tạo để tháo gỡ các điểm nghẽn, nút thắt về cơ chế, chính sách, bảo đảm thông suốt trong thực thi.

Hai là, đột phá về quản lý, quản trị: Chuyển mạnh từ quản lý hành chính sang kiến tạo phát triển, quản trị hiện đại. Đặt phát triển giáo dục và đào tạo trong tư duy quản trị quốc gia, quản trị xã hội.

Ba là, đột phá về nguồn lực đầu tư: Chi ngân sách nhà nước bảo đảm các điều kiện giáo dục đạt chuẩn, phấn đấu cơ cấu chi đầu tư 5%; chi cho giáo dục đại học 3%.

Bốn là, đột phá về phát triển đội ngũ nhà giáo, chuyên gia và nhân tài: Có chính sách ưu đãi đặc thù, bố trí đủ ngân sách cho thu hút, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ nhà giáo ở trong nước và nước ngoài. Bố trí đủ biên chế giáo viên theo tiêu chuẩn; nâng phụ cấp ưu đãi nghề đối với nhà giáo; huy động người có tài năng tham gia giảng dạy các môn đặc thù. Xây dựng chương trình thu hút giảng viên xuất sắc từ nước ngoài với các ưu đãi vượt trội; thực hiện cơ chế giảng viên đồng cơ hữu.

Năm là, đột phá trong chính sách hỗ trợ người học: Xây dựng Quỹ học bổng quốc gia, bố trí ngân sách nhà nước và huy động các nguồn hợp pháp khác để cấp học bổng hỗ trợ, khuyến khích học tập, thu hút tài năng, cử đi học nước

ngoài; ưu tiên học bổng từ ngân sách nhà nước cho các ngành khoa học cơ bản, kỹ thuật và công nghệ, nhất là ở trình độ tiến sĩ.

Sáu là, đột phá về tự chủ và phát huy năng lực sáng tạo của các cơ sở giáo dục, đào tạo: Xây dựng cơ chế tự chủ mạnh mẽ, tạo thuận lợi tối đa cho các cơ sở giáo dục công lập phát huy chủ động và sáng tạo; đảm bảo quyền tự chủ đầy đủ, thống nhất cho các cơ sở giáo dục trong hoạt động chuyên môn, quản trị nội bộ và hợp tác quốc tế, không phụ thuộc vào mức độ tự chủ tài chính.

Bảy là, đột phá về năng lực ngoại ngữ, chuyển đổi số và ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong giáo dục: Chuyển đổi số toàn diện, ứng dụng công nghệ và trí tuệ nhân tạo; phát triển hệ thống thông tin giáo dục và nhân lực quốc gia, kết nối hệ thống thông tin thị trường lao động. Tăng cường việc dạy và học ngoại ngữ, từng bước đưa tiếng Anh trở thành ngôn ngữ thứ hai trong trường học.

Tám là, đột phá về hợp tác, hội nhập quốc tế sâu rộng về giáo dục đào tạo.

Triển khai ngay các chủ trương về chế độ lương, phụ cấp cho nhà giáo

Thủ tướng cho biết, ngay sau khi Bộ Chính trị ban hành Nghị quyết 71, Chính phủ đã tổ chức nghiên cứu, xây dựng Chương trình hành động để thực hiện Nghị quyết 71 với tinh thần làm việc hết sức nghiêm túc, khẩn trương; và đã ban hành Chương trình hành động tại Nghị quyết số 281/NQ-CP ngày 15/9/2025.

Chương trình hành động của Chính phủ bao gồm 8 nhóm nhiệm vụ, giải pháp lớn, cụ thể hóa thành 36 mục tiêu và 151 nhiệm vụ. Trong đó, đã phân công cụ thể các nhiệm vụ cho từng bộ, ngành, địa phương với tinh thần "6 rõ: Rõ người, rõ việc, rõ trách nhiệm, rõ thẩm quyền, rõ thời gian, rõ kết quả" và bảo đảm nguồn lực thực hiện.

Về một số nhiệm vụ cần triển khai ngay trong năm 2025, Thủ tướng cho biết, tiếp tục đẩy mạnh công tác hoàn thiện thể chế, chính sách; khẩn trương rà soát, đánh giá việc triển khai thực hiện Chương trình giáo dục phổ thông để điều chỉnh phù hợp; xây dựng lộ trình và triển khai ngay các chủ trương về chế độ lương, phụ cấp cho nhà giáo, cán bộ quản lý, nhân viên ngành giáo dục.

Hội nghị toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện 4 nghị quyết của Bộ Chính trị được tổ chức tại điểm cầu chính là Hội trường Diên Hồng, Hà Nội, kết nối trực tuyến đến các điểm cầu trên toàn quốc - Ảnh: VGP/Nhật Bắc

Đồng thời, rà soát, sắp xếp, tái cấu trúc các cơ sở giáo dục đại học và giáo dục nghề nghiệp, sáp nhập, giải thể các cơ sở đào tạo không đạt chuẩn; sửa đổi, bổ sung các quy định pháp luật về thực hiện chủ trương không tổ chức hội đồng trường trong các cơ sở giáo dục công lập (trừ các trường công lập có thoả thuận quốc tế).

Cùng với đó, quyết liệt triển khai chủ trương của Bộ Chính trị về đầu tư xây dựng các trường phổ thông nội trú liên cấp tiểu học và trung học cơ sở tại 248 xã biên giới đất liền; trước mắt, thí điểm đầu tư hoàn thành xây mới hoặc cải tạo 100 trường trong năm 2025.

Các bộ, ngành, địa phương rà soát các chương trình, kế hoạch đang triển khai để đưa các chỉ tiêu, nhiệm vụ được giao vào chương trình, kế hoạch công tác hàng năm, hàng quý và hàng tháng của cơ quan, đơn vị, địa phương. Xây dựng chỉ số đánh giá hiệu quả công việc để tăng cường giám sát, kiểm tra, kiểm soát tiến độ, chất lượng thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp.

Thủ tướng nhắc lại, cách đây 80 năm, trong Thư gửi học sinh nhân ngày khai trường đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa (ngày 15/9/1945), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã viết: "Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc

năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em".

Nhấn mạnh con người chính là yếu tố quan trọng nhất, quyết định sự thành bại của quốc gia, đầu tư cho con người chính là đầu tư cho sự phát triển, Thủ tướng bày tỏ tin tưởng chắc chắn rằng, Nghị quyết số 71-NQ/TW về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo, cùng với các quyết sách của Bộ Chính trị sẽ được thực hiện quyết liệt, đồng bộ, hiệu quả, tạo nền tảng, cơ sở vững chắc đưa đất nước ta phát triển nhanh và bền vững, sánh vai với các cường quốc năm châu, như Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu hằng mong muốn.

Theo Chinhphu.vn